

Donderdag 7 december 1916 – ochtendeditie

Over de grens gekomen.

Men schrijft ons uit Maastricht:

Gisteren hebben ruim 40 Belgen gelegenheid gezien om over de grens te komen. Ze hebben daartoe de volgende list gebruikt. Te Haccourt hielden 3 Duitse soldaten de wacht op een stoomboot in de Maas, die de Duitse vlag had gehesen. Enkele Belgen maakten een praatje met de Duitsers en boden hen een borrel aan. In een tweede borrel deden de Belgen een slaapdrankje en zodoende sliepen de Duitsers in. Ze werden weer aan boord genomen, de Belgen trokken de pakken der Duitsers aan en met zekerheid stuurden zij de boot de Maas af door de sluizen te Visé. Op Hollands grondgebied liep de boot ter hoogte van Eijsden vast aan de kant. De Duitsers kregen hun pakjes weer terug en de Belgen wezen hun de weg weer terug naar België.

Het wegvoeren van Belgische burgers.

Havre, 6 december. De regering heeft een protest ontvangen tegen het wegvoeren van de Belgische burgers, dat de kamerleden en senatoren voor Bergen aan generaal von Bissing gezonden hebben. In het document wordt gevraagd dat de gouverneur van het bezette België zijn gezag zou gebruiken om een einde te maken aan de schending van het volkenrecht.

Wat ons betreft, zo zeggen de ondertekenaars van het verzoekschrift, wij zouden te kort geschoten zijn in onze plichten van vertegenwoordigers van het volk, zo wij niet de stem van ons geweten hadden doen horen op zulk een ernstig en smartelijk ogenblik.

Het document heeft diepe indruk gemaakt.

België.

Havre, 5 december. Dezer dagen hebben de Duitse autoriteiten per omzendbrief aan de Belgen gelast om gebouwen, die ten gevolge van de oorlog zodanig beschadigd zijn, dat zij hun oorspronkelijke bestemming niet meer kunnen vervullen, af te breken en het terrein gelijk te maken.

Donderdag 7 december 1916 – avondeditie

Het protest van Nederland tegen de wegvoering van Belgen.

Het St. P. T. A. seint ons uit St.-Petersburg, dat de Nowoje Wremja met grote voldoening het protest heeft begroet, door de Nederlandse regering geuit nopens de wegvoering van Belgen. Dit protest was door voortreffelijke gevoelens ingegeven. Op de dag der algemene liquidatie zal ermee rekening worden gehouden, dat Nederland aan Duitsland heeft in herinnering gebracht, dat er nog recht en gerechtigheid bestaat.

Het blad is van oordeel, dat de Nederlandse regering haar nota zo diende aan te vullen, dat niet nog andere Belgen zullen kunnen worden weggevoerd, ter vervanging van de voormalige Belgische vluchtelingen in Nederland, voor welke de Nederlandse regering de terugkeer (uit Duitsland) naar hun land vraagt.

Verzuimt Nederland dat, dan staat voor het Belgische volk een nieuwe beproeving te wachten.

De wegvoering van Belgen uit hun land.

Berlijn, 7 december. De Norddeutsche Allgemeine Zeitung schrijft: De Belgische regering heeft door bemiddeling van het Spaanse gezantschap te Berlijn, dat belast is met de waarneming van de Belgische belangen in Duitsland, een klacht laten indienen over het vervoeren van Belgische werklozen naar Duitsland en het dwingen tot arbeid. Die klacht is afgewezen als zijnde ongegrond.

Volgens verordening van de gouverneur-generaal te Brussel van 15 mei 1916 worden personen, die openbare onderstand genieten en zonder voldoende reden het aannemen of voortzetten van hun werkkrachten beantwoordende arbeid weigeren, met vrijheidsstraffen of arbeidsdwang bedreigd. Die verordening is met het volkenrecht volkomen in overeenstemming, want volgens art 43 van het Haagse reglement op de oorlog te land, moet de occuperende staat voor de handhaving van de openbare orde en het openbare leven in het bezette gebied zorg dragen en met dat doel, voor zover de wetten van het land te kort schieten, door aanvullingsverordeningen tussenbeide komen. Tot de handhaving van de orde behoort echter ongetwijfeld dat mensen die geschikt zijn om te werken, zoveel mogelijk tot werken worden gebracht. De werkloze en dientengevolge onderstand behoevende Belgen worden in het westelijk gebied door de Relief Commission gevoed. Deze instelling heeft in de gegeven omstandigheden een openbaar karakter, zodat hun ondersteuning als een openbare zaak te beschouwen is. Aan de werkloze Belgen wordt, daar hun wegens de verlamming van de Belgische nijverheid geen gelegenheid tot arbeid of ten minste behoorlijke arbeid in België zelf kan aangeboden worden, lonend werk in Duitsland verschaft, waar reeds een groot aantal Belgische arbeiders vrijwillig werkzaam is. Ten aanzien van die werkloze Belgen, die dat voorbeeld niet volgen, is krachtens de verordening van de keizerlijke gouverneur-generaal te Brussel van 15 mei 1916 een werkdwang niet te vermijden. Daarbij is, gelijk vanzelf

spreekt, alle werk uitgesloten, waartoe de bevolking van een vijandelijk land volgens het volkenrecht niet gedwongen kan worden.

Verdere bezwaren van de Belgische regering, die eveneens door het Spaanse gezantschap te Berlijn ingediend zijn, richten zich hiertegen, dat de werkloosheid in België door het Duitse bestuur zelf op touw gezet en het tewerkstellen van werklozen zonder bijzondere goedkeuring verboden werd. Er zouden zich bij de uitvoering van de maatregelen in België tonelen van verschrikking hebben afgespeeld. De weggevoerde Belgen zouden in Duitsland in fabrieken tot vervaardiging van oorlogsmaterieel, in het bezette gebied van Frankrijk tot het maken van loopgraven en tot het aanleggen van militaire spoorwegen gebruikt zijn. Verder beweert de Belgische regering dat de Duitse regering stelselmatig fabrieksmateriaal in België heeft opgevorderd, om de hervatting van het werk bij het sluiten van de vrede te verhinderen en de Belgische concurrentie eens en voor altijd terzijde te stellen en het land op die wijze ten gronde te richten.

Ook die bezwaren missen, naar aan het Spaanse gezantschap geantwoord is, alle grond. Het tewerkstellen van werkloze Belgen door de gemeenten moet weliswaar van de goedkeuring van het Duitse bestuur afhankelijk gemaakt worden. Dat gebeurde echter uitsluitend om te verhinderen, dat de economische toestand van de gemeenten door onnodig kostbare werkzaamheden in gevaar werd gebracht. Dat zich bij het wegvoeren van Belgische arbeiders tonelen van verschrikking zouden afgespeeld hebben is niet met de feiten in overeenstemming. Veeleer is de wegvoering geschied zonder hardheid en met alle mogelijke consideratie. Noch in Duitsland noch in het bezette gedeelte van Frankrijk worden Belgische werklozen gedwongen tot werk, dat volgens het volkenrecht verboden is. Als er fabrieksmaterieel is opgevorderd, was dat door de behoeften van het

leger vereist en dientengevolge volgens art. 52 van het Haagse reglement op de oorlog te land gerechtvaardigd.

Ook op andere door het Spaanse gezantschap ter sprake gebrachte punten, als de betaling van arbeid en het postverkeer, konden bevredigende verklaringen gedaan worden.

Londen, 7 december. De Daily Chronicle verneemt uit New York van gisteren: Maeterlinck deed in de New York Tribune een hartstochtelijk beroep op Amerika, waarin hij verklaart: "In de menselijke taal zijn geen woorden om de geschiedenis van Duitslands onmenselijke handelingen jegens België, welke in de geschiedenis geen weerga hebben, te beschrijven. Wat Rome deed, was dat het slaven maakte en nauwlettend voor hen zorgde, om hun leven lang hun bruikbaarheid te behouden. Wat Duitsland doet, is een moord op grote schaal. Het tracht een land te vernietigen en het niet alleen tot slavernij, maar ter dood te brengen. Zeg de Amerikaanse natie, dat de gehele wereld een beroep op haar doet. Zeg haar, dat de gehele wereld, tegenover de monsterachtige onmenselijkheid van Duitsland, afwacht, om te zien of de geest van haar vaders nog vaardig onder haar is. Kleinere staten hebben geprotesteerd – laat Amerika nu handelen! De tijd voor protesten is voorbij, Duitsland handelt, laat Amerika zich aan het hoofd stellen van een verbond van onzijdigen met een politiek van actie, om Duitsland te dwingen zijn onmenselijke politiek van slavernij en dood jegens kleine volkeren te staken."

Havre, 6 december. De deportatie in België duurt voort. In Gent voeren de Duitsers niet alleen de arbeiders, maar ook de aanzienlijke burgers zonder onderscheid van rang en leeftijd weg. De afgevaardigden en senatoren van het arrondissement Bergen hebben met kracht tegen de deportatie protest aangetekend.

Uit België.

De Duitse gouverneur-generaal in België heeft bij verordening van 27 november, op voorstel der centrale oogstcommissie (Zentral-Ernte-Kommission), de hoogste prijzen voor de verkoop van gedorst koren, meel, zemelen en brood voortaan als volgt vastgesteld:

Uit stapelplaats of molen geleverd, per 100 kg: voor tarwe 42,90 F, voor rogge 28,64 F; voor masteluin, 29,79 F; voor ongepelde spelt 27,34 F.

Uit de molen geleverd, per 100 kg: voor zemelen, 21,50 F.

Aan bakkers of verbruikers geleverd, per 100 kg: voor tarwemeel, 53.41 F; voor roggemeel, 36.02 F; voor masteluinmeel, 37,42 F.

Deze hoogste prijzen worden op 15 december van kracht.

Aan de Provinciale Oogstcommissies (Provinzial-Ernte-Kommissionen) wordt de bevoegdheid verleend, voor de omschrijving van afzonderlijke gemeenten op verzoek of na raadpleging van de burgemeesters, telkens een lagere hoogste prijs voor tarwebrood, evenals hoogste prijzen voor brood, tot het bereiden waarvan roggemeel wordt gebruikt, vast te stellen.

Voor de verkopen der voortbrengers van koren aan het Nationaal Hulp- en Voedingscomité blijven de hoogste prijzen, vastgesteld in de uitvoeringsbepalingen tot de verordening van 8 juli 1916, betreffende de Oogstcommissies, van kracht.